

**Česká školní inspekce
Olomoucký inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIM-401/23-M

Název	Dětský domov a Školní jídelna Prostějov
Sídlo	Lidická 3313/86, 796 01 Prostějov
E-mail	ddprostejov@ddprostejov.cz
IČO	47 922 265
Identifikátor	610 300 971
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Vladimír Brablec
Zřizovatel	Olomoucký kraj
Místo inspekční činnosti	Lidická 3313/86, 796 01 Prostějov Tetín 3, 796 01 Prostějov
Inspekční činnost na místě	27. 2. – 1. 3. 2023

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, a to podle školního vzdělávacího programu pro dětský domov.

Zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu pro dětský domov.

Charakteristika

Dětský domov a Školní jídelna Prostějov (dále „zařízení“ nebo „DD“), vykonává činnost dětského domova a školní jídelny. Zařízení poskytuje dětem plné přímé zaopatření s celoročním nepřetržitým provozem.

Zařízení s nejvyšším povoleným počtem 48 lůžek eviduje k termínu inspekční činnosti 46 dětí v šesti rodinných skupinách. Šest dětí předškolního věku navštěvuje mateřskou školu, 32 dětí plní povinnou školní docházku a šest dětí absolvuje střední vzdělávání. Z celkového počtu bylo evidováno 19 dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.

Školní stravování včetně pitného režimu s celodenním provozem je pro děti zajištěno vlastní školní jídelnou na odloučeném pracovišti Tetín. Informace o zařízení jsou publikovány prostřednictvím výročních zpráv a na webových stránkách (www.ddprostejov.cz).

Hodnocení podmínek vzdělávání

Školskému zařízení se průběžně daří naplňovat reálnou dlouhodobou koncepci rozvoje, která postihuje materiální a personální oblast. Některé organizační a kontrolní pravomoci ředitel DD účelně delegoval na svou zástupkyni, vedoucí hospodářského úseku, sociální pracovníci a vedoucího školní jídelny. Společně zajišťují plánování a organizaci subjektu, vytvářejí podmínky pro rozvoj pozitivních vztahů mezi zaměstnanci a dětmi.

Účinnému řízení napomáhá dobře nastavená komunikace jednotlivých úseků DD prostřednictvím elektronického systému, díky němuž se zaměstnanci operativně dorozumívají. V zařízení je dostatečně nastavený funkční systém kontrol jednotlivých úseků a hospitací výchovně vzdělávacích činností prostřednictvím ředitele zařízení, který zároveň provádí pravidelné neformální hodnocení všech svých pracovníků, což poskytuje zaměstnancům zpětnou vazbu o úrovni a efektivitě jejich práce. Vstřícný, profesionální a respektující způsob jednání a komunikace pedagogů s dětmi se celkově podílí na jejich spokojenosti v zařízení. Pozitivním zjištěním je skutečnost, že zařízení nově každý měsíc zajišťuje přístup pedagogů k supervizi vykonávané nezávislým supervizorem, čímž jim nabízí možnost vnímat a reflektovat jinak vlastní práci nebo vzájemné vztahy či nacházet nová řešení problematických situací, které při činnostech s dětmi vznikají. Vedení zařízení se však nedaří cíleně podporovat další profesní rozvoj svých zaměstnanců, absentuje zaměření na získávání odborných znalostí a dovedností pedagogů např. formou psychoterapeutického či sebezkušenostního výcviku nebo v oblasti rizikového chování dětí. Pedagogičtí pracovníci přistupují ke svému profesnímu rozvoji spíše pasivně, kurzů a seminářů se účastní z vlastní iniciativy jen ojediněle.

Zařízení má přehledně zpracovaný školní vzdělávací program pro dětský domov, který důsledně zohledňuje jeho specifika. Základním výchovným a vzdělávacím cílem je, aby jedinec získal takové kompetence, které by mu umožnily co nejlepší zařazení do společnosti. Zařízení se daří vést děti k samostatnosti, soběstačnosti a připravit je na přechod do samostatného života, případně je nasměrovat do další následné péče (domy na půli cesty, azylové domy, případně ústavy sociální péče).

Zařízení v současnosti disponuje stabilizovaným a plně odborně kvalifikovaným pedagogickým sborem. Od školního roku 2021/2022 byla nově zřízena externí pozice školní psycholožky, která poskytuje podpůrnou terapeutickou činnost, krizovou intervenci a je případně v kontaktu se zákonnými zástupci, čímž zkvalitňuje výchovně vzdělávací proces. V zařízení vlastní diagnostika nebo etopedická intervence neprobíhá, péče o děti se zdravotními nebo psychickými obtížemi je zajišťována ve spolupráci s pedagogicko-

psychologickou poradnou, praktickými lékaři pro děti a dorost a také za pomoci dětského diagnostického ústavu, který poskytuje v případě potřeby odbornou součinnost.

Rodinné skupiny jsou společné pro chlapce a dívky, věkovým složením různorodé, což odpovídá skladbě běžných rodin. Díky tomu je v zařízení vytvářeno přirozené prostředí pro komunikaci, spolupráci a vzájemnou pomoc. Vedení DD podporuje umístění sourozenců do jedné rodinné skupiny. Příjemné a podnětné prostředí všech rodinných skupin napomáhá příznivé atmosféře v zařízení. V každé skupině je zřízena kuchyně s jídelním koutem, kde děti hospodaří, spolupodílejí se na společném vaření a stolování. Pokoje a klubovny jsou vhodně přizpůsobeny k mimoškolním aktivitám, hrám i přípravě na vyučování. Všechny prostory DD jsou esteticky upravené, rodinné skupiny se vhodně odlišují barvami. Dochází tak k průběžnému zlepšování materiálních podmínek zařízení, což má pozitivní vliv na kvalitu výchovně vzdělávací činnosti zařízení. Rozsáhlý pozemek s vybavením pro pohybové aktivity, odpočinek i sport je cíleně využíván pro různé sezónní či sportovní činnosti.

Vedení zařízení aktivně vyhledává a úspěšně získává další finanční prostředky i mimo rozpočtové zdroje, které přispívají k dalšímu vybavení domova a k rozšíření nabídky zájmových činností podporujících smysluplné trávení volného času dětí (cykloturistika, lyžování). Kladně lze hodnotit pestrou nabídku interních zájmových útvarů DD, o které je ze strany dětí velký zájem (keramický a rukodělný kroužek, hudebně dramatický, výtvarný aj.).

Vnitřní dokumenty zařízení jasně formulují problematiku zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a preventivní program velmi dobře reflektuje specifika zařízení. Děti jsou se zásadami dodržování bezpečnosti a prevence rizikového chování prokazatelně pravidelně seznamovány.

Stravování včetně pitného režimu je zajišťováno ve vlastní školní jídelně (kromě obědů v kmenových školách) a částečně v rodinných skupinách, kde zhotovují za pomoci dětí stravu vychovatelé o nedělích. Nakupováním potravin potřebných k vaření se děti učí hospodařit se svěřenými finančními prostředky.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Výchova a vzdělávání v zařízení probíhá podle školního vzdělávacího programu dětského domova, který důsledně zohledňuje specifika DD. Cílem školního vzdělávacího programu dětského domova je příprava dětí na samostatný život s důrazem na rozvoj klíčových kompetencí a jejich praktické využití v dalším životě po odchodu z DD nebo při návratu do rodiny či umístění do náhradní rodinné péče. Denní režim všech rodinných skupin vyplýval z vhodně nastavené organizace dne. Výchovně vzdělávací aktivity v odpoledních hodinách byly vedeny s citlivým a empatickým přístupem k dětem. Cíl jednotlivých činností byl jasně vymezený a stanovený dle potřeb a individuálních schopností jednotlivých dětí. Týdenní programy výchovně vzdělávacích činností konkretizovaly aktivity rodinných skupin a byly zaměřeny na rozvoj klíčových kompetencí. Aktivity vázané na cíle dětí v programu rozvoje osobnosti dětí (dále „PROD“) či obecně ve školním vzdělávacím programu dětského domova byly smysluplně nastaveny, vycházely z ročního plánu výchovně vzdělávací činnosti, náležitě podporovaly komunikaci, rozumové schopnosti, pracovní dovednosti a přípravu dětí na samostatný plnohodnotný život. PROD je efektivně vyhodnocován klíčovými vychovateli dvakrát ročně za účasti dětí. PROD nekoresponduje s cíli individuálního plánu ochrany dítěte, chybí provázanost těchto dokumentů. Pozitivně lze hodnotit aktivitu vychovatelů po každém uplynulém týdnu, která se týká průběžného

naplňování a zhodnocení týdenních plánů výchovně vzdělávacích činností (co se povedlo, co se stihlo, do jaké míry apod.).

Během inspekční činnosti bylo zaznamenáno zejména účelné střídání forem práce vychovatelů s dětmi (skupinové aktivity, individuální práce s dětmi). Nechyběla také spolupráce dětí v menších skupinkách. Děti měly dostatečný časový prostor i k relaxaci formou různých her či spontánních činností. Oslovené děti v rozhovorech se školními inspektory uvedly, že jsou v zařízení spokojené a svůj pobyt zde hodnotily pozitivně. Měly důvěru k pedagogickým pracovníkům, obracely se na ně se svými osobními problémy či starostmi. Vzájemná interakce dětí a interakce mezi dětmi a vychovateli probíhala bezkonfliktně a se vzájemným porozuměním. Pedagogové respektovali specifické problémy dětí, jejich tempo, přistupovali k nim empaticky. Činnosti probíhaly v přátelském a bezpečném sociálním prostředí.

Pravidelná nabídka aktivit zařízení je zpestřována různými pobyty dětí mimo zařízení, například se sportovní tematikou. Tímto zařízením efektivně zapojuje děti do běžné společnosti, zprostředkovává jim zdravé sociální kontakty s okolím a dále rozvíjí jejich základní gramotnosti i klíčové kompetence. Díky hudebně dramatickému zájmovému útvaru mají děti ze školského zařízení možnost vystupovat na různých společenských akcích ve městě, účastnit se nejrůznějších soutěží, čímž je podporována jejich přirozená socializace i mimo školské zařízení.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Strategie hodnocení dětí v zařízení je systematická a důsledná, je prováděna pravidelně a účelně všemi pedagogickými pracovníky podle kritérií a pravidel nastavených ve vnitřním řádu. K formování osobností dětí pedagogové vhodně využívají opatření ve výchově, převažuje kladné hodnocení, což pozitivně motivuje děti k dalším činnostem. Za příkladné úsilí a výsledky při plnění povinností jsou dětem udělovány věcné i finanční odměny. Děti nastavená pravidla chování a jednání většinou dodržují, jak vyplynulo i z rozhovorů s nimi. Individuální příčiny dílčích či průběžných neúspěchů či selhání dítěte jsou analyzovány, pedagogičtí pracovníci informace vyhodnocují. Z rozhovorů s dětmi rovněž vyplynulo, že aktuálně nastavený systém dětí akceptují, rozumí mu a mohou se k němu vyjádřit. Uplatňováno bylo zejména neformální verbální hodnocení dětí v průběhu každého dne.

Vnitřní organizace zařízení zajišťuje všem dětem ochranu osobního prostoru i soukromí, čímž účinně posiluje jejich pocit bezpečí a integrity. Zavedená konkrétní pravidla i aktivní zapojení dětí do každodenního chodu zařízení efektivně podporují jejich osobnostní růst a ulehčují přípravu na budoucí samostatný život.

K utváření hodnotového systému dětí a rozvoji jejich finanční gramotnosti využívali pedagogové kapesné dětí. Kapesné je dětem vypláceno v maximální stanovené výši. S kapesným měly děti možnost částečně nakládat dle vlastního uvážení. Tím byly nejen vedeny k hospodárnému nakládání s vlastními finančními prostředky, ale také poznávaly hodnotu peněz.

Zařízení podporuje kontakt dítěte s rodinou a blízkými osobami. Zařízení umožňuje pobyty dětí v domácím prostředí o víkendech, během školních prázdnin, avšak jen část zákonných zástupců tuto možnost pravidelně využívá. Zákonní zástupci dětí jsou o průběhu a výsledcích vzdělávání informováni především telefonicky, dále prostřednictvím webových stránek školy, v případě zájmu také e-mailem nebo při návštěvách dětí či individuálních konzultacích.

Oblast prevence rizikového chování je zpracována do preventivního programu dětského domova, který většinou odráží aktuální potřeby školského zařízení a dětí. Knihu stížností využívají děti velmi ojediněle, neboť jsou pro ně dostačující ostatní formy umožňující sdělovat své připomínky a podněty k chodu zařízení například prostřednictvím ředitele, který pravidelně navštěvuje všechny rodinné skupiny.

Odcházejícím dětem zařízení účelně pomáhá při zajišťování vhodného bydlení a pracovního uplatnění, dále je vhodně podporuje při odchodu z DD věcnými dary i finančními prostředky. Zařízení prozatím nedisponuje samostatnými startovacími byty pro starší děti.

Velmi dobře je nastavena systematická péče v zařízení v oblasti komunikačních a řečových dovedností. Do DD dochází pravidelně logopedka a věnuje se individuálně dětem.

Děti nejsou omezovány v přijímání návštěv osob blízkých či kamarádů z řad vrstevníků z kmenových škol, kam docházejí. Zařízení rovněž dětem umožňuje samostatný pohyb formou vycházek i dovolenek, což vede k aktivní podpoře jejich psychického a emočního vývoje. Spokojenost dokládá i skutečnost, že útky dětí z DD jsou dlouhodobě nízké.

DD získává dobrou zpětnou vazbu od dětí, které již zařízení opustily prostřednictvím sociálních sítí, telefonicky či také jejich občasnou osobní návštěvou v zařízení.

Závěry

Vývoj školského zařízení

- Průběžné zlepšování materiálních podmínek zařízení má pozitivní dopad na kvalitu výchovně vzdělávací činnosti zařízení.
- Útky dětí ze zařízení jsou trvalé nízké.
- Dlouhodobě stabilizovaný a plně kvalifikovaný pedagogický sbor.
- Od školního roku 2021/2022 zřízena pozice externího psychologa.

Silné stránky

- Efektivní spolupráce s vnějšími partnery a specializovanými zařízeními se příznivě projevuje v naplňování cílů stanovených ve školním vzdělávacím programu a realizaci výchovně vzdělávacích aktivit.
- Pestrá nabídka mimoškolních a volnočasových aktivit včetně interních zájmových útvarů zařízení podporuje smysluplné využívání volného času dětí s ohledem na jejich budoucí samostatný život.
- Vstřícný a respektující způsob jednání a komunikace pedagogů s dětmi se podílí na jejich spokojenosti v zařízení. Pedagogové profesionálně a empaticky reagují na potřeby jednotlivých dětí.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků není dostatečně zaměřen na získávání odborných znalostí a dovedností v oblasti rizikového chování dětí či další problematiku (žádný pedagogický pracovník nemá psychoterapeutický ani sebezkušenostní výcvik).

Doporučení pro zlepšení činnosti školského zařízení

- Efektivněji zaměřit plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků na získávání odborných dovedností (psychoterapeutický a sebezkušenostní výcvik), najít náhradní varianty sebevzdělávání např. ve formě webinářů apod.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školského zařízení ve lhůtě do 14 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Olomoucký inspektorát, Wellnerova 25, 779 00 Olomouc, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.m@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení o Dětském domově a Školní jídelně Prostějov, Lidická 3313/86, příspěvkové organizaci ze dne 27. 2. 2023
2. Výroční zpráva o činnosti dětského domova, č. j.: DDASJ – 573/2022, ze dne 29. 9. 2022
3. Vnitřní řád zařízení, č. j.: DDASJ – 578/2022, včetně dodatku č. 1, ze dne 1. 10. 2022
4. Vnitřní řád školní jídelny ze dne 30. 1. 2023
5. Organizační řád zařízení, s účinností od 1. 9. 2022
6. Provozní řád zařízení ze dne 14. 5. 2022
7. Roční plán práce zařízení pro školní rok 2022/2023 ze dne 29. 9. 2022
8. Koncepce rozvoje zařízení ze dne 15. 9. 2022
9. Záznamy z hospitační činnosti, školní roky 2021/2022 a 2022/2023 vedené k termínu inspekční činnosti
10. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků na školní rok 2022/2023, ze dne 8. 9. 2022
11. Roční plán vzdělávání ředitele za kalendářní rok 2022 ze dne 3. 1. 2022 a pro rok 2023 ze dne 4. 11. 2022
12. Kniha žádostí, stížností a návrhů dětí
13. Školní vzdělávací program dětského domova ze dne 2. 1. 2022
14. Záznamy z jednání pedagogické rady a zápisy z porad vychovatelů, školní roky 2021/2022 a 2022/2023 vedené k termínu inspekční činnosti
15. Matrika školského zařízení vedená elektronicky, školní rok 2022/2023
16. Kniha denní evidence zařízení vedená v elektronické podobě
17. Roční plán výchovně vzdělávací činnosti pro školní rok 2022/2023
18. Týdenní plány činností, školní rok 2022/2023, vedené k termínu inspekční činnosti

19. Evidenční rozdělení dětí do rodinných skupin, školní rok 2022/2023
20. Osobní dokumentace dětí evidenčně zapsaných v zařízení, školní rok 2022/2023, vedená k termínu inspekční činnosti
21. Zařazení dětí do škol včetně seznamu dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, školní rok 2022/2023
22. Individuální plány ochrany dítěte vedené k termínu inspekční činnosti
23. Programy rozvoje osobnosti dítěte vedené k termínu inspekční činnosti
24. Přehled udělených/uložených opatření ve výchově za období školního roku 2022/2023 k termínu inspekční činnosti
25. Minimální preventivní program ze dne 28. 9. 2022
26. Interní metodické pokyny pro úspěšné zvládnutí krizových a mimořádných situací ze dne 11. 9. 2018
27. Kniha úředních a osobních návštěv dětského domova vedená k termínu inspekční činnosti
28. Rozpis zájmových útvarů, které děti navštěvují pro školní rok 2022/2023
29. Standardy kvality péče dětského domova (nedatováno)
30. Etický kodex zaměstnanců dětského domova ze dne 9. 2. 2023
31. Personální dokumentace pedagogických pracovníků školy vedená k termínu inspekční činnosti (doklady o dosaženém vzdělání)
32. Doklady vztahující se k bezpečnosti a ochraně zdraví dětí, finančním podmínkám školského zařízení a k oblasti školního stravování vedené k termínu inspekční činnosti

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Olomoucký inspektorát, Wellnerova 25, 779 00 Olomouc, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.m@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

PhDr. Tomáš Beneš, školní inspektor,
vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Iva Pospíšilová, MBA
školní inspektorka

Ing. Markéta Tomečková,
kontrolní pracovnice

Datem vyhotovení inspekční zprávy se rozumí datum posledního podpisu člena inspekčního týmu.